

EN INTRODUKTION TIL PODCAST I DANSK I GYMNASIET

Introduktion til Ordkraft webinar for undervisere om podcast 28. februar 2022

Hvordan kan man undervise i podcast - teoretisk, analytisk, praktisk?

Podcasts hitter. Alle vegne. Og der er al mulig grund til at få podcasts ind i klasserummet og i danskundervisningen. Webinaret gav smagsprøver på, hvordan man kan bruge podcasts i undervisningen. Hovedindholdet var følgende:

Introduktion:

- Podcast – hvad er det?
- Historiske hovedlinjer i udviklingen fra radiomedie til podcaststreaming

Teori:

- Gennemgang af nøglebegreber i podcastarbejdet: Formater, lydlige virkemidler samt analysegreb som dramaturgi, fortælleforhold, sproganalyse og kommunikationsanalyse.

Analyse:

- Inputs til gode rammer og værktøjer ifm. arbejdet med podcasts i dansk
- Smagsprøver på og ideer til forskellige måder at arbejde med podcasts på i undervisningen: Model **Small** med gode links til kortere indslag i undervisningen, **Medium** med værk- og remedieringsanalyse samt model **Large**, som går all-inclusive på et podcastforløb, gerne med brug af og inddragelse af andre danskfaglige perspektiver og evt. praktisk-produktivt arbejde.

Brugsvejledning til Ordkraft webinar om podcast 28. februar 2022

Denne brugsvejledning guider til webinarets indhold og har som hovedformål at kontekstualisere de uploadede materialer: powerpointen ORDKRAFT 2022 og transskriptionen fra Third Ears podcast *Worms Skat*, så også dem der ikke har deltaget i webinaret, kan få udbytte af materialerne.

Powerpointens slide 3-8 giver en kortere introduktion til podcastmediet og dets historie:

- DRs *Kulturmagasinet Gejst – Podcasts i massevis* fra 11.4.2018 (samlet varighed 25 min., tilgængelig på MITCFU) præsenterer mediet og en række af de problemstillinger, der knytter sig til det. Magasinet anslag fortæller om stigende lyttertal og årsager hertil. Det kan med fordel bruges også i undervisningen til at introducere emnet for eleverne.
- En række mediedefinerende kendetegn ved podcasts opregnes, fx den store emne- og genremæssige spændvidde, det ofte serielle format med faste, genkommende værter, at det er tale om et pull-medie, hvor lytteren selv bestemmer, hvor og hvornår hun vil lytte – den ofte individualiserede lydoplevelser, den koncentrerede, intime og personlige lydoplevelse (headset, earpods), kompleksiteten i fortællinger og lydlige virkemidler.
- Historiske hovedlinjer i udviklingen fra radiomedies første udsendelse i BBC for 100 år siden og frem til dagens mangfoldige podcaststreaming trækkes op. Man kan følge udviklingen over en hel række spor, fx fra monopoliseret flowradio til dagens streamingkultur. fra dannende og samfundsinformierende afsenderdefineret indhold til lyd

på modtagerens præmisser, fra store og tunge radioapparater (fælleslytning) over transportable transistorradior til smartphones med earpods (individualiseret lytning), fra ændringer og udvidelser i genrelandskabet. I undervisningen kan udviklingen følges på programplan ved fx at inddrage DRs radiomontager.

Powerpointens slide 9-16 anlægger et teoretisk og begrebsligt perspektiv på podcasts:

Her præsenteres helt kort og overordnet en række nøglebegreber, der kan bruges i arbejdet med podcasts i undervisningen. De vedrører områderne: Formater, lydlige virkemidler og analysegreb som dramaturgi, fortælleforhold, sproganalyse og kommunikationsanalyse.

- De fleste podcasts er virkelighedsbaserede.
- Podcasts kan inddeles i to overordnede formater: Snakkepodcasts (med undertyperne monolog, interview og samtale) og storytelling-podcasts (med undertyperne podcastdrama og podcastdokumentar).
- De centrale lydlige virkemidler er stemmer (som videre kan inddeles i speaks og fri tale), musik (som videre kan inddeles i signaturmusik, skillere, underlægningsmusik og incidentalmusik) og andre lyde (som fx udgøres af reallyde, effektlyde og arkivklip). Disse begreber kan i en undervisningssammenhæng afprøves på en mindre lydbid, fx et anslag til en storytellingpodcast, så man sammen med eleverne kan identificere (nogle af) de forskellige begreber, der indgår i bestemmelsen af en podcasts lyddesign.
- Der peges helt kort på, at format og lydlige virkemidler ikke er de eneste begreber, der skal/kan benyttes i analysen af podcasts. En række af de analysegreb, som vi kender fra danskundervisningen, er også relevante, når det gælder arbejdet med podcasts, herunder bl.a. dramaturgi (dvs. forløb, struktur, komposition), fortælleforhold, sproganalyse (som kan antage mange former, fx argumentationsanalyse, retorisk analyse, konversationsanalyse, sproghandlingsanalyse) og kommunikationsanalyse (hvor afsender, budskab og modtager afdækkes).

Powerpointens slide 17-34 giver et analytisk perspektiv på podcasts:

Her er fokus på, hvorfor det er meningsfuldt at arbejde med podcasts i danskundervisningen, der gives gode råd til, hvordan undervisningen kan rammesættes og præsenteres forslag til dokumentations- og arbejdsværktøjer. Der introduceres 3 modeller for arbejdet med podcasts – small, medium og large - og skitseres muligt indhold til modellerne.

- Der er mange gode grunde til, at podcasts er velegnede i danskundervisningen. Nogle af dem er fx podcastenes tilgængelighed, deres mulighed for at variere undervisningen og motivere eleverne.
- Man kan vælge at selve podcastaflytningen gøres til en særlig oplevelse.
- Vigtige værktøjer til at dokumentere podcastanalysen er brug af tidskoder og registreringsskemaer. Det kan sagtens være eleverne selv, der fx i mindre grupper laver det redigeringskema, der benyttes til analysen.
- Det understreges, at det kun bør være mindre dele af en podcast, der næranalyseres for lyddesign, for ellers kan man risikere, at det går ud over analysens dybde.
- Tre modeller for arbejdet med podcasts præsenteres: Model small - hvor podcasts blot er et mindre lydigt supplement til danskundervisningen, model medium - hvor der skrues op for podcastbrugen i undervisningen og hvor podcasts inddrages ifm fx værkanalyse eller

remedieringsanalyse, model large – hvor der er tale om hele podcastforløb og der evt. inddrages et praksiselement med elevernes egen podcastproduktion.

- Eksempler på indhold i model small: Der foreslås tre ideer til konkrete podcasts, der kan inddrages i danskundervisningen: *Ind i sjælen – ud i verden* (H.C. Andersen, litterært perspektiv), *Det moderne sammenbrud* (litteraturhistorisk perspektiv) og *Som man siger* (sprogligt perspektiv).
- Eksempler på indhold i model medium: Der gives konkrete forslag til podcasts, der kan bruges til værkanalyse, fx *Kvinden på isen* og *Farfars to liv*, og en analysemodel skitseres. Det er en pointe, at analysemodellen er opbygget med 'legoklodser' som man kan vælge til og fra alt efter behov. Remedieringsanalyse er en mulighed, idet der er eksempler på, at podcasts både er blevet remedieret til en fiktionsserie og til dokumentar. Det foreslås, at man arbejder med fx Third Ear-podcasten *I et forhold med...* og dokumentaren *En fremmed flytter ind*. Remedieringsanalysens 4 aspekter præsenteres kort: Hvad er hhv. bibeholdt, fjernet, tilføjet og ændret – og hvorfor? Også Thomas Korsgaards radiodrama *Chancevask*, der er iscenesat af Niels Erling, kan analyseres ved hjælp af remedieringsstrategien.
- Eksempler på indhold i model large: Der henvises til, at man i bogen *PODCAST* (af Martin Houllind, Mimi Olsen og Dorte Palle) kan finde inspiration, podcastforslag og arbejdsspørgsmål til at designe 3 forskellige danskfaglige forløb til emnerne familie, true crime samt pres og protest. Desuden opregnes helt kort en række elementer, det vil være relevant at se nærmere på, hvis man fordyber sig i et large-forløb om true crime, nemlig genre, undergenrer og autenticitetsmarkører; mulige årsager til at true crime fascinerer; genrens historiske rødder, hvor analyser af skillingsviser fx kan indgå; true crime i litteraturen; multimodale podcasts og/eller remediering; etiske problemstillinger ifm. true crime og eksempler på den kritik, der er blevet givet af genren.

Third Ear transkriptionsskema

Det vedhæftede transskriptionsskema er udarbejdet af en dansklærer på Ørestad Gymnasium. Det er en transskription af episode 1 af Third Ears animationsfilm, der er lavet i tilknytning til podcasten *Worms skat*. I skemaet kan man dels se tidskoder, en transskription af, hvad der bliver sagt samt forskellige lydlige iagttagelser.

Skemaet kan bruges i undervisningssammenhæng, fx hvis man vil næranalyse episoden, men kan evt. også indgå som delement til eksamen.